

мають регулюватися нормами ЦК України про договір про надання послуг. Так, відповідно до ч. 1 ст. 901 ЦК за договором про надання послуг одна сторона (виконавець) зобов'язується за завданням другої сторони (замовника) надати послугу, яка споживається в процесі здійснення певної діяльності, а замовник зобов'язується оплатити виконавцеві зазначену послугу. Крім того, ч. 2 ст. 628 ЦК України надає сторонам договору право укласти договір, в якому містяться елементи різних договорів (змішаний договір).

Таким чином, при укладенні договору між подружжям та сурогатною матір'ю, предметом договору є виношування дитини та її народження і подальше передання її подружжю, яке надало генетичний матеріал, тобто надання своєрідної послуги за яку сурогатна мати одержує винагороду.

Елементами Договору крім його предмету є його ціна, строк, сторони, їх права та обов'язки. Крім того, істотне значення для будь-якого договору мають умови його розірвання, припинення, а також відповідальність сторін за його невиконання або неналежне виконання. Вказані елементи Договору про сурогатне материнство будуть розглянуті нижче.

Таким чином, договір про сурогатне материнство можна вважати договором про надання послуг, хоча і досить своєрідних. А отже до регулювання відносин між сурогатною матір'ю та подружжям-замовниками можуть застосовуватися норми ЦК України про договір про надання послуг, а також загальні положення про договори і відповідно про зобов'язання. Вказаний договір має стати важливою гарантією прав як сурогатної матері, так і подружжя, чий генетичний матеріал імплантується сурогатній матері.

**Пархоменко Анастасія Олегівна,
Бойко Ольга Василівна**
курсанти факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

*Науковий керівник – к.ю.н, доцент, т.в.о. завідувача кафедри
цивільного права та процесу **Круглова О.О.***

СПАДКУВАННЯ ЗА СЕКРЕТНИМ ЗАПОВІТОМ

Актуальність досліджуваної мною теми полягає в тому, що на сьогоднішній день в нашій країні питання складання заповіту для розподілу майна між спадкоємцями після смерті власника турбує не тільки пересічних громадян та юристів-практиків, а також і багатьох науковців. Це, насамперед, пов'язано з тим, що із здобуттям Україною незалежності з'явилося таке по-

няття як приватна власність. Більшість громадян має у власності цінне майно, яке вони хотіли б передати своїм нащадкам. Але ж існують випадки, коли спадкодавці не бажають, щоб їхнє майно перейшло спадкоємцям за законом, бо так часто трапляється, що після смерті фізичної особи її майно переходить у власність зовсім не тім особам, яким би вона хотіла заповісти. В такому разі складання заповіту є просто необхідною складовою у передачі майна. І питання спадкування має бути чітко врегульованим на законодавчому рівні.

Варто зазначити, що важливою умовою для визнання заповіту дійсним є його форма. Особливої уваги заслуговує така форма договору спадкування як секретний заповіт. Відповідно до ст. 1249 Цивільного кодексу України особа, яка складає секретний заповіт подає нотаріусу в заклеєному конверті, на якому має бути підпис заповідача. Нотаріус лише ставить на конверті свій посвідчувальний напис, та в присутності заповідача поміщає його в інший конверт, який повинен бути вкінці опечатаним[1]. Варто також додати, що зберігаються заповіти в спеціальному пакеті в залізних шафах чи сейфах. З цього випливає, що зміст такого заповіту може бути відомий лише спадкодавцю, що забезпечує реалізацію права на таємницю заповіту.

Звісно така форма заповіту має свої недоліки, насамперед, те, що під час складання заповіту спадкодавцем можуть бути допущені ряд неточностей, які нотаріус невзможі перевірити, що в подальшому можуть призвести до ускладнення процесу успадкування майна спадкоємцями.

Також одним із недоліків секретного заповіту є те, що його «секретність» на практиці носить лише декларативний характер, тому що нотаріус повинен зберігати таємницю вчинення нотаріальної дії незалежно був він ознайомлений зі змістом заповіту чи ні [2].

Щодо процедури оголошення змісту секретного заповіту з моменту відкриття спадщини, то в ній теж є деяка особливість. Нотаріус повинен призначити день оголошення та повідомити членів та родичів сім'ї, у разі якщо місце проживання та перебування спадкоємців невідоме, то він робить оголошення у пресі. Сам процес оголошення заповіту відбувається в присутності зацікавлених осіб та двох свідків. Після оголошення нотаріус складає протокол, в якому зазначається зміст заповіту, та який підписується самим нотаріусом та свідками [3].

Не менш важливу роль під час складання заповіту відіграє нотаріус. Саме нотаріус зобов'язаний роз'яснити заповідачу, що текст договору спадкування повинен бути викладений таким чином, щоб після відкриття спадщини у спадкоємців не виникло непорозумінь щодо змісту заповіту. Але якщо все-таки після смерті фізичної особи неможливо визначити справжню волю заповідача, нотаріус складає протокол, в якому зазначається витлумачений зміст заповіту та відомості щодо досягнення або недосягнення згоди між спадкоємцями. В гіршому випадку такий заповіт вважається нікчемним.

Враховуючи низьку правову освіченість громадян, ще одним недоліком складання секретного заповіту є те, що інформація, що міститься в тексті за-

повіту може містити зміст, який буде суперечить законодавству та моральним засадам суспільства, що є підставою для визнання такого заповіту недійсним [1].

Отже, питання щодо укладення секретного заповіту, не дивлячись на дотримання реалізації права на таємницю заповіту має ряд недоліків, які потребують подальшого вивчення та удосконалення. Одним із шляхів вирішення проблем є внесення змін в законодавство, а саме в термінологію, щодо «секретного» та «таємного».

На відміну від секретного, який не повинен бути відомим нікому, таємний навмисно приховують від інших, який відомий лише небагатьом або тільки одному [4]. Тому, було б доцільним, якщо зміст секретного заповіту був би відомий лише нотаріусу, а нотаріус в свою чергу не повинен нікому його розголошувати, бо це являється нотаріальною таємницею.

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р.: станом на 07 березня 2018 р. // Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40 – 44. ст. 356.

2. Леськів С.Р. Спадкування за зповітом: цивільно-правові аспекти / С.Р. Леськів, Т.Б. Процюк // Порівняльно-аналітичне право. 2014. №4 URL: http://www.pap.in.ua/4_2014/22.pdf (дата звернення: 28.04.2018).

3. Заїка Ю.О. Становлення і розвиток спадкового права в Україні: монографія / Ю.О. Заїка. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2016. 280 с.

4. Великий тлумачний словник сучасної української мови (із допов. і додат.) / авт. уклад. В.Т. Бусел. Київ: Ірпінь; Перун, 2016р. 1728 с.

Патріман Марина Віталіївна
курсант факультету підготовки фахівців
для підрозділів превентивної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЗНАЧЕННЯ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ДЛЯ СУДІВ ЗАГАЛЬНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ ТА КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

Принагідно відзначити, що в державі діє система суб'єктів, які здійснюють правозастосовну діяльність, кінцевим результатом якої є прийняття актів застосування норм права. Одним із основних суб'єктів такої діяльності-беззаперечно є суди загальної юрисдикції, які відповідно до статті 17 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» мають застосовувати при розгляді справ Конвенцію та практику Суду як джерело права [1].

Аналіз норми даної статті Закону фактично вказує на зобов'язання судів